

JUMALAKOKEMUKSESTA, KOHTAAMISESTA JA USKOSTA

Ihmisen jumalakäsitys on kokonaisuus, jonka muodostavat hänen ajatuksensa, tunteensa, tietonsa ja kokemuksensa Jumalasta. Siksi se saa persoonallisia piirteitä ja voi vaihdella eri ihmisillä.

Jumalakäsitys perustuu siihen luottamuksen ja yhteyden kokemukseen, joka vauvalle syntyy, kun vanhemmat kuulevat hänen tarpeensa ja vastaavat niihin. Kun kohtaamisessa on läsnä kaksi ihmistä, heidän välilleen syntyy minä-sinä suhde. ”Minää” olemuksena, persoonana, ei voi olla ilman tätä kohtaamista.

Lapsen symbioosi äidin kanssa on jumalasuhteen ensimmäinen taso ja sen lähtökohta. Lapsen kasvaessa perusluottamuksen ilmapiirissä ja kristillisen tradition keskellä, hänen kuvansa Jumalasta selkiytyy ja vapautuu niistä ajatuksista ja tunteista, jotka sitovat sen vain inhimillisen elämän alueelle. Tällöin jumalakäsitys muuttuu hengelliseksi kokemukseksi. Jumalasta on tullut ”Sinä”, jonka kanssa lapsi, nuori tai aikuinen voi olla suhteessa.

Uskonnonfilosofien mukaan kirkon ja uskonnon korvaamaton tehtävä on pyhän ja maallisen (profaanin) erottaminen ja tuon eron ylläpitäminen. Apofaattinen teologian tulkintamalli lähtee siitä, että Jumalaa ei voi koskaan ymmärtää ajatuksilla. Jumala on niitä suurempi. Ihminen voi vain odottaa ja kaivata sitä, että Pyhä koskettaa häntä. Jumalan kohtaaminen tapahtuu hetkessä. Hän ei ole menneisyydessä eikä tulevaisuudessa. Jumala on läsnä nykyisyydessä. Hengellisen kokemuksen ydin ei ole tiedollinen, eikä kysymys ole vain kielellisesti ymmärtämisestä (vrt. kaste ja kummina oleminen).

Usko on kätkeyty elämän sisälle. Se ei ole älyllistä ymmärtämistä, sanoja, uskontunnustusta. Usko on Jumalan kokemista luottamuksessa koko olemustamme koskevaan huolenpitoon. Usko on aina ”lapsen” uskoa, vastaanotetuksi tulemistä ja ”turvassa” olemista. Joku huolehtii minusta, joku näkee minut. Olen hänen ajatuksissaan, sydämessään ja rukouksissaan.

Varhaislapsuuden kokemus yhteydestä ilman sanoja ennen symbolifunktion heräämistä kertoo läheisestä ja perustavaa laatua olevasta suhteesta Luojan ja luodun välillä.

Yksi Jumalaa tarkoittavista kristillisistä symboleista on kolmio, jonka keskellä on silmä. Silmä kuvaa Jumalan kaikkivaltiuutta ja kaikkinäkevyyttä. Kolmio edustaa Jumalan kolmea luontoa, jotka muodostavat jumaluuden kokonaisuuden. Jos otat yhden osan pois, koko rakennelma hajoaa.

Symboli herättää erilaisia tunteita. Joillekin ihmisille Jumalan katse voi olla huolenpidosta kertova, turvallinen, toisille taas tarkkailevan sävyinen, rankaiseva. Mikä on Jumalan ”katseen” tarkoitus? Uskomme mukaan Jumala on kaiken elämän takana oleva voima. Hän ei siis katso saadakseen tietoa siitä, millainen ihminen on tai mitä tämä tekee. Jumala katsoo, koska Hän rakastaa.

Elämän vastoinkäymisten tai lapsuuden epäluottamuksen sävyisten tunteiden takia on tärkeää, että kirkossa ihmisiä tuetaan löytämään Jumalan armahtavat kasvot silloin kun ne ovat heiltä

kadoksissa. Näin toimiessaan kirkko on kuin hyvä äiti tai terapeutti, joka näkee ja ymmärtää lapsen tai aikuisen pahan olon ja ottaa sen kantaakseen. Kristuksen sovitustyö merkitsee kokemusta vastaanotetuksi ja hyväksytyksi tulemisesta. Sijaiskantamisen (container-funktion) ansiosta ihmisen on mahdollista vastaanottaa armon kokemus sekä kehon että mielen alueelle.